

KONTROLNA PITANJA IZ OSNOVI EKONOMIJE –2012/2013

1. Ekonomski zakoni su:
 - a) poslovne norme,
 - b) pravilnosti koje se ispoljavaju u ekonomskoj oblasti društvenog života,
 - c) zakoni o računovodstvu preduzeća.

2. Ekonomski zakoni su:
 - a) zavisni od volje ljudi,
 - b) nezavisni od volje ljudi,
 - c) u skladu sa ljudskim željama.

3. Ekonomija kao nauka istražuje:
 - a) zakonitosti u ekonomskoj oblasti društvenog života,
 - b) zakonitosti opšte potrošnje,
 - c) organizaciju društvenog života.

4. Mikroekonomija proučava:
 - a) ponašanje pojedinačnih privrednih subjekata (preduzeća, domaćinstava),
 - b) ponašanje neprivrednih subjekata,
 - c) javnu potrošnju.

5. Makroekonomija proučava:
 - a) ekonomske zakonitosti na nivou ukupne privrede,
 - b) pravila upravljanja velikim preduzećima,
 - c) najveća robna tržišta (nafte, automobila, lekova).

6. Potrošnja je:
 - a) promet u maloprodaji,
 - b) proces zadovoljavanja ljudskih potreba,
 - c) konzumiranje berzanskih proizvoda.

7. Podela rada može biti:
 - a) opšta, granska i specijalna,
 - b) ekonomska, socijalna i tehnološka,
 - c) opšta, posebna i pojedinačna.

8. Opšta podela rada je podela na:
 - a) umni i fizički rad,
 - b) privredne delatnosti (poljoprivreda, industrija, saobraćaj, trgovina i t.d.),
 - c) pojedinačne privredne grane (npr., ratarstvo i stočarstvo u poljoprivredi).

9. Posebna podela rada je podela na:
 - a) umni i fizički rad,
 - b) privredne delatnosti (poljoprivreda, industrija, saobraćaj, trgovina i t.d.),
 - c) pojedinačne privredne grane (npr., ratarstvo i stočarstvo u poljoprivredi).

10. Pojedinačna podela rada odnosi se na:
- podelu poslova unutar preduzeća,
 - podelu privrednih grana na privredne jedinice,
 - podelu poslova u jednom pogonu.
11. Tehnička podela rada je podela:
- preduzeća prema tehničkoj opremljenosti,
 - processa proizvodnje na pojedine faze ili operacije,
 - tehničke službe po vrstama poslova.
12. Proces proizvodnje je:
- proces transformacije oruđa za rad,
 - proces razmene materije između čoveka i prirode,
 - proces pružanja usluga.
13. Predmeti rada su:
- repromaterijal i alati,
 - polufabrikati i komponente za ugradnju,
 - materije na koje ljudi deluju sredstvima za rad u cilju prilagodjavanja svojim potrebama,
14. Proces razmene odvija se:
- u transportu,
 - na tržištu,
 - u fabrici.
15. Potrebe mogu biti:
- lične i grupne,
 - lične i zajedničke,
 - jedinične i zbirne.
16. Robni promet obuhvata:
- fazu nabavke (N3P) i fazu prodaje (P3N),
 - fazu prodaje (R3N) i fazu kupovine (N3R),
 - fazu prodaje (P3N) i fazu naplate (N3P).
17. Tržište je:
- celokupnost međusobnih odnosa ponude i tražnje robe i faktora proizvodnje,
 - celokupnost prodaje i naplate proizvoda,
 - celokupnost nabavki preduzeća i domaćinstava.
18. Tržišna cena je:
- prosečna cena proizvodnje,
 - cena koštanja,
 - novčani izraz tržišne vrednosti robe.

19. Osnovni faktori proizvodnje su:
- radna snaga, sredstva za rad i predmeti rada,
 - mašine, oprema i zgrade,
 - materijali i oruđa za rad.
20. Faktore proizvodnje u proizvodnom procesu spaja:
- tehnologija,
 - normativi utroška materijala,
 - pravilnici o radu.
21. Ključni ekonomski principi su:
- informisanost i pravednost,
 - organizovanost, uravnoteženost i obuhvatnost,
 - produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost.
22. Princip produktivnosti zahteva da se:
- proizvede određeni obim proizvodnje uz što manje ulaganje ljudskog rada,
 - proizvede određena vrednost uz što niže troškove faktora proizvodnje.
 - ostvari određeni dohodak za što kraće vreme.
23. Princip ekonomičnosti predstavlja zahtev da se:
- proizvede određeni obim proizvodnje uz što manje ulaganje ljudskog rada,
 - proizvede određena vrednost uz što niže troškove faktora proizvodnje.
 - ostvari određeni dohodak za što kraće vreme.
24. Princip rentabilnost iziskuje da se:
- proizvede određen obim proizvodnje za što kraće vreme,
 - ostvari određen dohodak uz što manje ulaganje faktora proizvodnje,
 - proizvede određen obim proizvodnje uz što manji utrošak materijala.
25. Intenzivnost rada je:
- stepen trošenja predmeta rada,
 - stepen trošenja rada,
 - stepen trošenja sredstava za rad.
26. Amortizacija je proces rabaćenja (trošenja):
- sredstava za rad,
 - materijala,
 - zemljišta.
27. Stopa amortizacije je odnos između:
- amortizacije i utrošenih predmeta rada,
 - amortizacije i vrednosti angažovanih sredstava rada u proizvodnji,
 - amortizacije i zaliha materijala.

28. Fiksni troškovi su:
- troškovi sredstava za rad,
 - troškovi prometa,
 - transportni troškovi.
29. Fiksni troškovi u odnosu na obim proizvodnje su:
- zavisni,
 - delimično zavisni,
 - nezavisni.
30. Varijabilni (proporcionalni) troškovi su:
- troškovi predmeta rada i angažovane radne snage,
 - troškovi sredstava za rad,
 - troškovi alata i rezervnih delova.
31. Varijabilni (proporcionalni) troškovi zavise od:
- obima nabavki,
 - obima zaliha,
 - obima proizvodnje.
32. Dohodak zajmovnog kapitala je:
- renta,
 - kamata,
 - nadnica.
33. Moneta je:
- papirni novac,
 - kovani novac,
 - kreditni novac.
34. Banknota je:
- papirni novac,
 - kovani novac,
 - žiralni novac.
35. Osnovne funkcije novca su:
- ravnomerna raspodela društvenog proizvoda.
 - uravnoteženje odnosa potrošnje i štednje,
 - mera vrednosti, sredstvo prometa, sredstvo plaćanja, teaurisanje i svetski novac
36. Novac ima funkciju blaga ako je:
- oročen,
 - teaurisan,.
 - konvertovan.

37. Menica je pismena obaveza:
- poverioca,
 - komisionara,
 - dužnika.
38. Dividenda je dohodak od:
- akcija,
 - štednih uloga,
 - obveznica.
39. Dividendna stopa je odnos između:
- dividende i zajmovnog kapitala,
 - dividende i trgovačkog kapitala,
 - dividende i akcijskog kapitala.
40. Slobodna konkurencija je tržišno stanje sa:
- dva prodavca i dva kupca,
 - malim brojem prodavaca i kupaca,
 - velikim brojem prodavaca i kupaca.
41. Monopol je stanje tržišta sa:
- jednim prodavcem,
 - dva kupca,
 - više prodavaca.
42. Duopol je stanje tržišta sa:
- dva prodavca,
 - nekoliko prodavaca,
 - više prodavaca.
43. Oligopol je stanje tržišta sa:
- jednim prodavcem,
 - nekoliko prodavaca,
 - više prodavaca.
44. Tržište sa jednim prodavcem je:
- duopol,
 - oligopol,
 - monopol.
45. Tržište sa dva prodavca je:
- oligopol,
 - monopol,
 - duopol.

46. Tržište sa više prodavaca je:
- duopol,
 - monopol,
 - oligopol.
47. Kartel je:
- dogovaranje mnogobrojnih preduzeća o cenama, podeli tržišta i t.sl.
 - oligopolsko dogovaranje o cenama, podeli tržišta i t.sl.,
 - sindikalno dogovaranje o nadnicama.
48. Trgovački rabat je razlika između:
- prodajne i prosečne nabavne cene trgovca,
 - nivelisane prodajne i nabavne cene trgovca,
 - prodajne i nabavne cene trgovca.
49. Tražnja određene vrste robe zavisi od:
- kvaliteta, cena robe i troškova amortizacije,
 - raznovrsnosti ponude i cene koštanja,
 - prihoda stanovništva, cena robe i potreba (ukusa, želja, navika) potrošača.
50. Elastičnost tražnje je:
- prilagođavanje proizvodnje promenama cena,
 - prilagođavanje ponude promenama cena.
 - prilagođavanje tražnje promenama cena.
51. Elastična tražnja znači da promene cene izazivaju:
- veće promene tražnje,
 - manje promene tražnje,
 - proporcionalne promene tražnje.
52. Neelastična tražnja znači da promene cene izazivaju:
- veće promene tražnje,
 - manje promene tražnje,
 - proporcionalne promene tražnje.
53. Pad tržišne cene određene robe izaziva:
- smanjenje tražnje,
 - povećanje tražnje,
 - stagnaciju tražnje.
54. Kriva tražnje je:
- opadajuća,
 - rastuća,
 - vertikalna.

55. Porast tržišne cene određene robe izaziva:
- smanjenje tražnje,
 - povećanje tražnje,
 - stagnaciju tražnje.
56. Elastičnost ponude je:
- prilagođavanje tražnje promenama cena,
 - prilagođavanje ponude promenama cena.
 - prilagođavanje proizvodnje promenama cena.
57. Pad tržišne cene određene robe izaziva:
- smanjenje ponude,
 - povećanje ponude,
 - stagnaciju ponude.
58. Kriva ponude je:
- opadajuća,
 - rastuća,
 - horizontalna.
59. Porast tržišne cene određene robe izaziva:
- smanjenje ponude,
 - povećanje ponude,
 - stagnaciju ponude.
60. Društvena reprodukcija prema razmerama (obimu) može biti:
- jednostavna i složena,
 - prosta, proširena i umanjena,
 - opšta i posebna.
61. Društveni proizvod čine:
- amortizacija i novostvorena vrednost (nacionalni dohodak),
 - amortizacija i preneti vrednost (materijalni troškovi),
 - amortizacija i akumulacija.
62. Nacionalni dohodak u odnosu na društveni proizvod je:
- manji,
 - veći,
 - isti.
63. Nacionalni dohodak se raspoređuje na:
- ličnu potrošnju i akumulaciju,
 - ličnu potrošnju i zalihe,
 - amortizaciju i akumulaciju.

64. Društveni proizvod je umnožak:
- zaposlenosti i amortizacije,
 - zaposlenosti i produktivnosti rada,
 - amortizacije i akumulacije.
65. Bruto domaći proizvod je:
- vrednost finalnih dobara i usluga proizvedenih za godinu dana u jednoj zemlji,
 - vrednost faznih dobara i usluga proizvedenih za godinu dana u jednoj zemlji,
 - vrednost raznih dobara i usluga proizvedenih za godinu dana u jednoj zemlji.
66. Realna vrednost makroekonomskih agregata izračunava se po:
- tržišnim cenama,
 - planskim cenama,
 - stalnim cenama.
67. Nominalna vrednost makroekonomskih agregata izračunava se po:
- planskim cenama,
 - tržišnim cenama,
 - stalnim cenama.
68. Realne investicije su ulaganja u:
- finansijski kapital,
 - fizički kapital,
 - intelektualni kapital.
69. Finansijske investicije su ulaganja u:
- hartije od vrednosti i slične instrumente,
 - gotovinu u blagajni,
 - tekući račun.
70. Bruto investicije čine:
- neto investicije i akumulacija,
 - neto investicije i amortizacija,
 - amortizacija i akumulacija.
71. Stopa bruto investicija pokazuje njihovo relativno (procentualno) učešće u:
- bruto domaćem proizvodu,
 - nacionalnom dohotku,
 - amortizaciji.
72. Bruto domaće investicije finansiraju se iz:
- potrošačkih kredita,
 - trgovačke marže,
 - domaće akumulacije i amortizacije.

73. Neto investicije predstavljaju razliku između:
- a) bruto investicija i amortizacije,
 - b) bruto prihoda i troškova,
 - c) bruto profita i poreza.
74. Stopa neto investicija pokazuje njihovo relativno (procentualno) učešće u:
- a) nacionalnom dohotku,
 - b) amortizaciji,
 - c) bruto domaćem proizvodu.
75. Tehnička struktura investicija pokazuje odnos:
- a) opreme prema građevinskim objektima,
 - b) alata prema rezervnim delovima,
 - c) materijala prema energentima.
76. Efikasnost investicija zavisi prevashodno od njihove:
- a) ekonomske strukture,
 - b) finansijske strukture,
 - c) proizvodne strukture.
77. Dezinvestiranje postoji kada su:
- a) investicije veće od amortizacije,
 - b) investicije manje od amortizacije,
 - c) investicije jednake amortizaciji.
78. Tehnološki progres je:
- a) tehnološko trošenje sirovina,
 - b) usavršavanje čimbenika, metoda, organizacija i upravljanja proizvodnjom, kao i usavršavanje postojećih i uvođenje novih proizvoda,
 - c) tehnološke procedure proizvodnje.
79. Profit predstavlja razliku između:
- a) vrednosti sredstava za rad i fiksnih troškova,
 - b) ukupnog prihoda i varijabilnih troškova,
 - c) ukupnih prihoda i ukupnih troškova poslovanja.
80. Profitna stopa je pokazatelj:
- a) produktivnosti,
 - b) rentabilnosti,
 - c) ekonomičnosti.
81. Direktna strana ulaganja mogu biti:
- a) samo u obliku akcija,
 - b) samo u obliku udela,
 - c) u obliku akcija i udela.

82. Akcije su:

- a) dužničke hartije od vrednosti,
- b) vlasničke hartije od vrednosti,
- c) derivatne hartije od vrednosti.

83. Obveznice su:

- a) dužničke hartije od vrednosti,
- b) vlasničke hartije od vrednosti,
- c) derivatne hartije od vrednosti.

84. Obveznice i akcije su najznačajniji oblici:

- a) ulaganja u zalihe materijala,
- b) neprivrednih investicija,
- c) portfolio investicija (plasmana).

85. Obveznice mogu emitovati (izdavati):

- a) javni i privatni sektor,
- b) domaćinstva,
- c) neprivredni subjekti.

86. Prihod od obveznica je:

- a) kamata,
- b) dividenda,
- c) renta.

87. Kamata je:

- a) finansijski prinos od akcija,
- b) finansijski prinos od novčanih fondova i pozajmljenih novčanih sredstava,
- c) finansijski prinos od gotovog novca u blagajni.

88. Kamatna stopa je odnos između:

- a) kamate i akcijskog kapitala,
- b) kamate i trgovačkog kapitala,
- c) kamate i zajmovnog kapitala.

89. Kamatna stopa (k') se izračunava korišćenjem formule:

$$a) k' = \frac{\text{Zajmovni fondovi}}{\text{Kamata}} \times 100,$$

$$b) k' = \frac{\text{Kamata}}{\text{Akcijski kapital}} \times 100,$$

$$c) k' = \frac{\text{Kamata}}{\text{Zajmovni fondovi}} \times 100.$$

90. Kamata se obračunava prema obrascu:

$$a) \text{ kamata} = \frac{100}{\text{Kamatna stopa}} \times \text{Zajmovni fondovi},$$

$$b) \text{ kamata} = \frac{\text{Kamatna stopa}}{100} \times \text{Zajmovni fondovi},$$

$$c) \text{ kamata} = \frac{\text{Kamatna stopa}}{100} \times \text{Akcijski kapital}.$$

91. Štednja stanovništva spada u:

- a) finansijske investicije,
- b) realne investicije,
- c) proizvodne investicije.

92. Bankarski poslovi su:

- a) poslovi upravljanja zalihama,
- b) depozitni, kreditni i poslovi platnog prometa,
- c) poslovi turističkog posredovanja.

93. Poslovi platnog prometa su:

- a) trgovački,
- b) berzanski,
- c) bankarski

94. Prema redosledu emitovanja (izdavanja) akcije mogu biti:

- a) osnovačke i akcije narednih emisija,
- b) primarne i sekundarne,
- c) prvobitne i ostale.

95. Prema pravima vlasnika akcije mogu biti:

- a) obične i prioritetne,
- b) redovne i vanredne,
- c) manjinske i većinske.

96. Vlasnik akcija ima pravo na:

- a) kamatu,
- b) dividendu,
- c) rentu.

97. Devize su:

- a) efektivni strani novac, zlatnici i srebrnjaci.
- b) sva potraživanja izražena u stranoj valuti (depoziti, menice, čekovi i sl.), kao i efektivni strani novac (novčanice i kovani novac), osim zlatnika i srebrnjaka.
- c) sve obaveze izražene u stranoj valuti, kao i efektivni strani novac, uključujući zlatnike i srebrnjake.

98. Devizni kurs je:

- a) berzanska cena zlata,
- b) cena strane valute na domaćem tržištu.
- c) projekcija deviznog bilansa,

99. Devizno tržište je:

- a) mesto na kome se vrši prodaja deviznih obveznica i akcija,
- b) mesto na kome se vrši kupovina deviznih hartija od vrednosti,
- c) mesto na kome se vrši kupoprodaja deviza i formira devizni kurs.

100. Dve osnovne vrste deviznih kurseva su:

- a) opšti i posebni devizni kurs,
- b) kratkoročni i dugoročni devizni kurs,
- c) fiksni i fleksibilni (fluktuirajući) devizni kurs.

101. Fleksibilni devizni kurs je:

- a) kurs koji formiraju menjačnice u međusobnim transakcijama,
- b) kurs koji formiraju brokeri i dileri na robnim berzama.
- c) kurs slobodno formiran delovanjem ponude i tražnje deviza na deviznom tržištu.

102. Devalvacija je:

- a) smanjenje tržišne cene zlata,
- b) nivelacija maloprodajnih cena,
- c) zakonsko smanjenje vrednosti nacionalne valute u odnosu na druge valute.

103. Revalvacija je:

- a) povećanje tržišne cene zlata,
- b) nivelacija veleprodajnih cena,
- c) zakonsko povećanje vrednosti nacionalne valute u odnosu na druge valute.

104. Višestruki, odnosno diferencirani devizni kursevi mogu se primenjivati u:

- a) zemljama potpune devizne kontrole,
- b) zemljama delimične devizne kontrole,
- c) zemljama minimalne devizne kontrole.

105. Precenjenost domaćeg novca postoji kada je njegova kupovna moć:
- veća u zemlji,
 - veća u inostranstvu,
 - uravnotežena.
106. Potcenjenost domaćeg novca postoji kada je njegova kupovna moć:
- veća u zemlji,
 - veća u inostranstvu,
 - uravnotežena.
107. Platni bilans je:
- sistematski pregled priliva i odliva deviza rezidenata i nerezidenata, izražen u raznim originalnim valutama,
 - sistematski pregled svih ekonomskih transakcija između rezidenata jedne zemlje i rezidenata drugih zemalja, za određeni vremenski period, izražen u jedinstvenoj valuti.
 - sistematski pregled robnog izvoza i uvoza, iskazan u obračunskim novčanim jedinicama.
108. Platni bilans se izražava u:
- jednoj valuti,
 - više valuta,
 - domicilnim valutama.
109. Platni bilans čine:
- finansijski i valutni bilans,
 - bilans tekućih transakcija i bilans kapitalnih transakcija
 - bilans usluga i devizni bilans.
110. Bilans tekućih transakcija čine:
- bilans kredita i investicija,
 - bilans robe i usluga i transferi,
 - bilans direktnih investicija i promene deviznih rezervi.
111. Deficit platnog bilansa mora biti:
- uredno finansiran,
 - delimično finansiran,
 - povremeno finansiran.
112. Inflacija je:
- neprekidan rast opšteg nivoa cena,
 - neprekidan pad opšteg nivoa cena,
 - povremen rast opšteg nivoa cena.

113. Inflacija je posledica:
- a) veće količine novca u opticaju od potrebne količine,
 - b) manje količine novca u opticaju od potrebne količine,
 - c) jednakosti količine novca u opticaju i potrebne količine.
114. Deflacija je:
- a) neprekidan rast opšteg nivoa cena,
 - b) neprekidan pad opšteg nivoa cena,
 - c) povremen rast opšteg nivoa cena.
115. Opadanje realne vrednosti novca posledica je:
- a) deflacije,
 - b) inflacije,
 - c) dezinflacije.
116. Monetarna ravnoteža je usaglašenost izmedju:
- a) akumulacije i investicija,
 - b) deviznih priliva i odliva,
 - c) raspoložive i potrebne količine novca u jednoj zemlji.
117. Recesija je:
- a) rast proizvodnje i zaposlenosti,
 - b) stagnacija proizvodnje i zaposlenosti,
 - c) opadanje proizvodnje i zaposlenosti.
118. Rast realne vrednosti novca posledica je:
- a) inflacije,
 - b) deflacije,
 - c) stabilnosti cena..
119. Realna vrednost novca u inflaciji:
- a) raste,
 - b) stagnira,
 - c) opada.
120. Realna vrednost novca u deflaciji:
- a) raste,
 - b) stagnira,
 - c) opada.
121. Portfolio investicije su ulaganja u:
- a) zgrade i opremu,
 - b) akcije,
 - c) zalihe.

122. Najpoželjniji oblik priliva stranog kapitala za ekonomski razvoj zemlje su:
- direktne strane investicije,
 - portfolio investicije,
 - strani krediti.
123. Ekonomija je nauka koja istražuje ekonomske zakone u oblasti:
- proizvodnje, raspodele, razmene i potrošnje
 - politike i ekonomije
 - markoekonomije i monetarne politike (novca)
124. Materijalna proizvodnja je:
- svrsishodna delatnost čoveka, koji svojim umnim i fizičkim sposobnostima prilagođava prirodu svojim potrebama
 - korišćenje materijalnih resursa za proizvodnju roba i usluga
 - proizvodnja materijalnih dobara pomoću mašina, uređaja i instalacija
125. Činioci ili inputi proizvodnje su:
- sirovine, repromaterijali i radna snaga
 - polufabrikati, repromaterijali i instalisani kapaciteti mašina
 - rad, predmeti rada i sredstava za rad (radna snaga, zemljište i kapitalna dobra)
126. Ljudski rad je:
- trošenje ljudske energije, odnosno: mišića, mozga, nerava i drugo pri proizvodnji materijalnih dobara i usluga
 - rad čoveka u proizvodnom tipu preduzeća
 - rad radnika u proizvodnji repromaterijala na nivou nacionalne ekonomije
127. Društveni proizvod je:
- ukupni proizvod društva u određenom periodu vremena, po tržišnim cenama
 - proizvod radnika i uslužnih delatnosti u određenom periodu vremena, po tržišnim cenama
 - ukupna produkcija finalnih roba i usluga u nacionalnoj ekonomiji u određenom periodu, po tržišnim cenama, a sastoji se od amortizacije i novostvorene vrednosti
128. Produktivnost rada je:
- proizvodnja određenog obima materijalnih dobara uz što manje ulaganje ljudskog rada (Q/T , gde Q predstavlja obim proizvodnje, a T utrošak ljudskog rada u jedinici vremena), odnosno proizvodnja veće ili manje količine materijalnih dobara u jedinici vremena
 - potrebna količina proizvoda na nivou jednog društva
 - ukupna količina proizvodnje jednog društva u toku godine dana
129. Zakon vrednosti je:
- osnovni ekonomski zakon robne proizvodnje, odnosno tržišne privrede
 - najopštiji zakon o vrednosti i tržišnoj ceni robe
 - državni zakon koji reguliše raspodelu proizvodnih roba i usluga na nivou nacionalne ekonomije
130. Najvažnije funkcije novca su:
- novac kao sredstvo razmene, novac kao mera vrednosti, sredstvo plaćanja, kao sredstvo obračuna i kao svetski novac
 - funkcija mogućnosti bogaćenja ljudi i preduzeća
 - da vrši funkciju raspodele materijalnog bogatstva između ljudi, preduzeća i države

131. Deflacija je:
- a) stanje manje količine novca u opticaju od potrebne količine za realizaciju roba i usluga, na nivou nacionalne ekonomije
 - b) isto što i inflacija i događa se istovremeno u svim nerazvijenim zemljama sveta
 - c) posebna vrsta inflacije, koja se transformiše u hiperinflaciju pri ubrzanom razvoju nacionalne ekonomije
132. Tržište označava:
- a) ukupnost (sučeljavanja) ponude i tražnje i njihove međusobne odnose na određenom prostoru, u određeno vreme, po tržišnim cenama
 - b) posebnu uređenu pijacu, kao što su tržni centri, sajmovi, aukcije i slično
 - c) svaku pijacu roba i usluga, posebno tehnički uređenu i pripremljenu za kupovinu roba i usluga
133. Tražnja robe zavisi od:
- a) prihoda (dohotka) stanovništva, cena roba i usluga, zatim potreba, ukusa, želja i navika potrošača
 - b) količine proizvedenih roba i usluga i mogućnosti plasmana roba i usluga na domaćem i stranom tržištu
 - c) veličine iskorišćenih instalisanih kapaciteta i potencijalnih mogućnosti potrošnje ljudi i preduzeća
134. Profit se obračunava kao razlika između:
- a) angažovanih sredstava i ukupnih rashoda
 - b) ukupnih prihoda i ukupnih (punih) rashoda, odnosno troškova poslovanja
 - c) dohotka i ukupnih (punih) troškova
135. Monopol je:
- a) stanje u privredi kada određeni prodavac nema pravog konkurenta na tržištu
 - b) dogovor kupaca i prodavaca o proizvodnji i prometu roba i usluga po tržišnim cenama
 - c) dogovor monopolista pri nabavci repromaterijala i prirodnih sirovina
136. Kamata je:
- a) dohodak vlasnika zajmovnog kapitala
 - b) cena rada
 - c) vrednost zakupljenih kapitalnih resursa
137. Platni bilans predstavlja:
- a) sistematski pregled svih ekonomskih transakcija između rezidenata jedne zemlje i rezidenata drugih zemalja u određenom vremenskom periodu izražen u jedinstvenoj valuti
 - b) sistematski pregled izvoza i uvoza između rezidenata jedne zemlje i rezidenata integracionih celina za godinu dana, izražen u novčanim jedinicama
 - c) sistematski pregled uvoza između rezidenata jedne zemlje i rezidenata drugih zemalja, za određeni vremenski period, izražen u novčanim jedinicama

138. Ekonomija proučava:
- osnovne zakonitosti proizvodnje materijalnih dobara i usluga i njihovu raspodelu medju ljudima
 - osnovne zakonitosti koje vladaju u društvu, prirodi i kosmosu
 - osnovne zakonitosti proizvodnje i potrošnje repromaterijala, sirovina i proizvodnih usluga
139. Proizvodnja je:
- način proizvodnje materijalnih dobara i usluga pomoću činilaca proizvodnje (inputa)
 - proces zadovoljenja esencijalnih ljudskih potreba
 - tehnološki proces dobijanja nekog određenog proizvoda
140. Predmeti rada su:
- materije na koje ljudi deluju svojim umnim i fizičkim sposobnostima uz pomoć sredstava za rad da bi ih prilagodili svojim potrebama
 - elementarna pomagala čoveka u radu pri proizvodnji materijalnih dobara i usluga
 - svi predmeti i instalisani kapaciteti koji se koriste u proizvodnji roba i usluga
141. Sredstva za rad su:
- materijalna dobra (mašine, uređaji, instalacije i drugo) pomoću kojih čovek obavlja proces proizvodnje materijalnih dobara i usluga
 - razne mašine, instalacije, sirovine i repromaterijali
 - sredstva za proizvodnju i sirovine
142. Nacionalni dohodak je:
- ukupna vrednost proizvodnje u određenom vremenskom periodu, po tržišnim cenama
 - bogatstvo sa kojim raspolaže određeno društvo, obračunato po tržišnim cenama
 - novostvorena vrednost proizvedena u toku određenog vremenskog perioda, obračunata po tržišnim cenama, na nivou nacionalne ekonomije
143. Ekonomičnost je:
- količina proizvedenih materijalnih dobara u jednom času rada
 - zahtev da se proizvede određena vrednost uz što niže (minimalne) troškove proizvodnje (V_r/Tr , gde V_r predstavlja vrednost proizvodnje, a Tr troškove proizvodnje)
 - prosečan radni učinak po radniku u jedinici vremena
144. Nacionalni dohodak se deli na:
- potrošnju i akumulaciju (štednju), odnosno na fond potrošnje i fond akumulacije (štednje)
 - celu naciju i minimalni izvoz roba i usluga
 - samo na radnike neposredno zaposlene u procesu proizvodnje
145. Moneta predstavlja:
- kovani novac, čiju masu, oblik, naziv i kvalitet određuje država
 - papirni novac čiji oblik, aponensku vrednost, izgled i kvalitet određuje država
 - kovani i papirni novac, čiji oblik i kvalitet određuje država

146. Inflacija je:
- a) stanje veće količine novca u optičaju od potrebne količine, što je praćeno rastom cena svih roba i usluga
 - b) nivelacija vrednosti novca u odnosu na proizvedenu količinu roba i usluga i ukupne usluge
 - c) nivelacija cena roba i usluga na širem regionalnom području jedne nacionalne ekonomije
147. Tržišna cena je:
- a) novčani izraz tržišne vrednosti robe
 - b) prosečna cena koštanja robe na spoljnjem i unutrašnjem tržištu
 - c) prosečna cena proizvodnje na unutrašnjem tržištu u bazičnim granama privredjivanja
148. Ponuda robe zavisi od:
- a) troškova proizvodnje i cene po kojoj se roba prodaje na tržištu
 - b) mogućnosti plasmana robe na domaćem i inostranom tržištu
 - c) potencijalnih mogućnosti potrošnje domaćinstava i preduzeća na nivou nacionalne ekonomije
149. Profit (II) prestavlja razliku između:
- a) ukupnih prihoda i ukupnih troškova;
 - b) ukupnih prihoda i ukupnih fiksnih troškova
 - c) ukupnih prihoda i ukupnih varijabilnih troškova
150. Slobodna ili potpuna konkurencija je stanje:
- a) u kome dominira veliki broj prodavaca i veliki broj kupaca koji ne mogu uticati na količinu ponude i tražnje, odnosno cenu prodaje (realizacije) robe na određenom tržištu, uz visok stepen pokretljivosti činilca proizvodnje
 - b) u kome dominira mali broj (ograničen) prodavaca i kupaca koji delimično utiču na ponudu i tražnju robe i usmeravaju robe na određena tržišta po relativno poželjnim cenama
 - c) u kome dominira manji broj prodavaca i kupaca koji ne mogu bitno uticati na ponudu i tražnju robe, ali mogu vršiti uticaj na formiranje cena kako bi ostvarili profit
151. Kamatna stopa je:
- a) finansijski prinos na novčane fondove ili godišnji prinos na pozajmljeni novac
 - b) finansijski prinos na novac i hartije od vrednosti u toku godine dana
 - c) finansijski prinos na novac i državne obveznice u toku godine dana
152. Devizni kurs je:
- a) nezvanična (promenljiva) cena strane valute na evropskom tržištu
 - b) zvaničan kurs domaće valute prema inostranim valutama ili korpi valuta
 - c) odnos zapadnih valuta ili evra na tržištu istočno-evropskih zemalja

153. Predmet izučavanja ekonomije je analiza:
- a) zakona društvene proizvodnje (proizvodnja, raspodela, razmena i potrošnja)
 - b) procesa proizvodnje roba i usluga i njihove raspodele među neposrednim proizvođačima
 - c) tehnologije proizvodnje i tehnoloških inovacija
154. Društvena proizvodnja obuhvata:
- a) međuzavisne odnose između ljudi u okviru proizvodnje, raspodele, razmene i potrošnje
 - b) proizvodnju i raspodelu materijalnih dobara na nivou društva
 - c) proizvodnju i razmenu materijalnih dobara u društvenoj zajednici (državi)
155. Subjektivni činioci proizvodnje su:
- a) ljudi sa svojim radnim iskustvom, intelektualnim i fizičkim sposobnostima
 - b) svi raspoloživi resursi koji učestvuju u procesu proizvodnje roba i usluga
 - c) svi subjekti koji učestvuju u proizvodnji i potrošnji
156. Nacionalni dohodak (ND) se izražava kao:
- a) $ND = DBP(\text{društveni bruto proizvod}) - PVr(\text{prenešena vrednost})$
 - b) $ND = DP(\text{društveni proizvod}) + PVr$
 - c) $ND = DBP - Am(\text{amortizacija})$
157. Rentabilnost je:
- a) stvaranje većeg obima proizvodnje uz što manji utrošak rada
 - b) ostvarivanje dohotka uz što manje ulaganje osnovnih i obrtnih sredstava (svih činilaca proizvodnje)
 - c) stvaralačka sposobnost rada da proizvede veću ili manju količinu proizvoda u jedinici vremena
158. Novac kao blago/odnosno kao sredstvo očuvanja vrednosti je:
- a) povlačenje novca iz prometa i njegovo tezaurisanje
 - b) blagajnički zapisi i novac koji se nalazi u blagajnama banaka
 - c) zlatni novac, izuzetno srebrni novac koji služi za međunarodna plaćanja
159. Valuta je:
- a) osnovna novčana jedinica jedne zemlje, odnosno njeno zakonsko sredstvo plaćanja
 - b) osnovno sredstvo razmene u zemlji i inostranstvu
 - c) sredstvo plaćanja pri nabavci faktora (činioca proizvodnje)
160. Akumulacija kapitala je:
- a) proces kapitalizacije, odnosno pretvaranje viška vrednosti u kapital
 - b) pozajmljivanje kapitala radi povećanja proizvodnje roba i usluga
 - c) spajanje manjih kapitala u veći kapital radi razvoja bazične industrije
161. Tražnja robe zavisi od:
- a) prihoda (dohotka) stanovništva, cena roba i usluga, zatim potreba, ukusa, želja i navika potrošača
 - b) količine proizvedenih roba i usluga i mogućnosti plasmana roba i usluga na domaćem i stranom tržištu
 - c) veličine iskorišćenih instalisanih kapaciteta i potencijalnih mogućnosti potrošnje ljudi i preduzeća

162. Ponuda robe zavisi od:

- A) troškova proizvodnje i cene po kojoj se roba prodaje na tržištu
- B) mogućnosti plasmana robe na domaćem i inostranom tržištu
- C) potencijalnih mogućnosti potrošnje domaćinstava i preduzeća na nivou nacionalne ekonomije

163. Stalni ili fiksni kapital čine:

- a) sredstva za rad i mašine, uređaji i alati
- b) predmeti rada (sirovine, repromaterijali)
- c) pomoćni materijali (adiviti), repromaterijali i slično

164. Dividenda je dohodak koji se prisvaja:

- a) po završetku proizvodnog procesa
- b) po realizaciji roba i usluga
- c) dohodak koji nije unapred poznat, saznaje se i prisvaja na kraju poslovne godine

165. Renta je:

- a) dohodak u poljoprivredi koji prisvaja vlasnik zemljišta u obliku ekstra profita
 - b) dohodak koji prisvaja vlasnik zemljišta u obliku monopolskog profita
 - c) dohodak koji prisvaja vlasnik svih činilaca proizvodnje
-